ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

към **Становище по ЕО № 6-3/2022 г. на министъра на околната среда и водите**

по т.9, I, Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на Югозападен регион от ниво на планиране 2 /„Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на ЮЗР" - т. 10 от доклада за екологична оценка)

10. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на ЮЗР

След преглед на Приоритетите, целите и дейностите на ИТСР на ЮЗР и оценка на очакваните въздействия, се очертават като релевантни следните видове мерки:

10.1 Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСР на ЮЗР

Проектът на Стратегията включва необходимите мерки за опазване на околната среда и недопускане на неблагоприятни последствия, във връзка с което не са необходими мерки за отразяване в окончателния й вариант.

10.2 Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСР на ЮЗР

В настоящия раздел са представени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г., върху околната среда и човешкото здраве. Мерките са съобразени с резултатите от оценката на възможните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, идентифицирани в т. 9 на Доклада за екологична оценка и са определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

Като обща мярка за изпълнение при прилагането на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г., която касае околната среда и човешкото здраве е необходимо:

- Произтичащите от ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г. проекти / инвестиционни предложения да бъдат одобрявани само след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда и при съобразяване с влезлите в сила ОУП и техните ЕО.

10.2.1 Атмосферен въздух и климат

10.2.1.1 Атмосферен въздух

При осъществяване на мерките от ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г., свързани с транспорт и строителни работи:

- Предвидената извънпътна техника да отговаря на мерките, заложени Директива 2004/26/ЕО от 21 април 2004 година относно мерките за намаляване на емисиите на замърсяващи газове и частици от двигатели с вътрешно горене, предназначени за извънпътни подвижни машини, а тежкотоварните транспортни средства трябва да покриват изискванията на екологичните стандарти (EURO) за емисии в изгорелите газове от дизелови двигатели – Регламент (ЕО) № 595/2009 от 18 юни 2009 година за одобрението на типа на моторни превозни средства и двигатели по отношение на емисиите от тежки превозни средства.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ" на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

- Да се осигури ефективен контрол за прилагането на мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата съгласно чл. 70 от Наредба № 1 /2005 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии
- Работният режим на строителните и транспортни машини да не допуска работа на празен ход на двигателите.

Очаквани резултати: минимизиране на замърсяването на атмосферния въздух и свързаните с него отрицателни въздействия върху здравето на хората и околната среда

10.2.1.2 Климат

Не са необходими мерки.

10.2.2 Води

С оглед опазване на подземните и повърхностните води се счита изключително важно потенциалните интервенции, произтичащи от ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г., да се прилагат при стриктно спазване на приложимите разпоредби на Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към него и да бъдат съобразени с изготвените за съответните райони на басейново управление Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН), становищата по Екологичната им оценка, както и с техните актуализации за периода 2022-2027г., и в частност:

- Дейности, свързани с водовземане и ползване на воден обект, подлежат на разрешителен режим съгласно чл. 44 и чл. 46 от ЗВ, освен в случаите описани в чл. 58 от ЗВ. Разрешителни за водовземане и ползване на воден обект се издават при спазване изискванията на Глава четвърта "Разрешителен режим" и Глава осма "Опазване на водите и водните обекти" от ЗВ и нормативните актове по прилагането му. Освен това, те следва и да бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и планираните мерки за постигане добро състояние на водите в ПУРБ. както и спрямо целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие.
- Инвестиционните предложения за предприятия, индустриални зони и др. да бъдат в съответствие с приложимите мерки за постигане на целите на опазване на околната среда, включени в Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ), заложените мерки в Становищата по Екологична оценка на ПУРБ, като се съобразят и зоните за защита на водите;
- При прилагането на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г. да се спазват съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, регламентирани в Наредба № 3/16.10.2000г. на МОСВ, МРРБ и МЗ (ДВ. бр. 88/2000г.) за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма “Региони в растеж” 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

- В случай, че предвидените за изграждане съоръжения от развитието на регионалната инфраструктура в зависимост от местоположението им, попаднат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) или в защитени зони по чл.119а от Закона за водите, следва да се има предвид обхвата на заливане при трите вероятностни сценария - веднъж на 1000, 100 и 20 години, съгласно картите на заплахата от наводнения и при необходимост да бъдат планирани допълнителни мерки за подобряване на защитата им и опазване на водите от замърсяване;
- При разработване на проектите и изпълнението на ИП да бъдат спазвани забраните и ограниченията на всякакъв вид дейности, допринасящи за повишаване риска от наводнения, и които биха имали значителен негативен ефект върху категориите „човешко здраве“, „стопанска дейност“, „околна среда“ и „културно наследство“, причиняване на щети, посочени в Програмата от Мерки към ПУРН 2016-2021 г.;
- Всички дейности, засягащи води и водни обекти, следва да се изпълняват съгласно получено Разрешително за водовземане и/или ползване на воден обект по реда на Закона за водите;
- При разработване на проектите и изпълнението на ИП да се предприемат мерки за съобразяване с Плановете за управление на речните басейни с цел предотвратяване влошаването на екологичното и химичното състояние на повърхностните води, и количественото и химичното състояние на подземните води;
- При разработване на проектите и изпълнението на ИП да се вземат предвид заложените в ПУРБ цели за опазване на водните тела, върху които попада територията на ИТСР на ЮЗР, както и програмите от мерки за предотвратяване и намаляване на значителни вредни въздействия върху повърхностните и подземните води (описани в Раздел 7, Приложение № 1 от Програмата от мерки към ПУРБ, както и мерките описани в Приложенията към Раздел 5 от Програмата от мерки на ПУРН);
- При планиране на инвестиции в областта на ВиК инфраструктурата приоритетно да се заложат подходящи мерки за зоните на водоснабдяване, където качеството на водата не отговаря на нормите. Такива мерки могат да бъдат изграждане на нови водоизточници, довеждане на вода от други зони на водоснабдяване, където няма отклонения от нормите и др.
- За опазване на подземните води от замърсяване се прилагат разпоредбите на чл. 46, ал. 2 и чл. 118а, ал. 1, т. 2, 3, и 4 от ЗВ: „т. 2 - обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

отвеждане на замърсители в подземните води; т. 3 - други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води; т. 4 - използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води".

- За недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните води е необходимо спазване на изискванията на чл. 131 от ЗВ: „При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, включително и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен авариен план и незабавно ди уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.
- С цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата да се изпълняват разпоредбите на чл. 134 от ЗВ, като не се допуска: депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника;
- Съгласно чл. 143 от ЗВ - За защита от вредното въздействие на водите се забранява - съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения;
- При изпълнение на проектите, свързани със структурни мерки от Програмата от мерки на ПУРБ да се поставят условия и да се осигурят механизми за контрол с цел ограничаване на неорганизирани емисии при ремонтни, строителни и транспортни дейности;
- При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника;
- Строителните работи при изпълнение на структурни мерки от ПУРБ да се извършват за кратък период извън размножителния сезон на животинските видове, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване.
- Стриктно прилагане на Правила за добра земеделска практика за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, утвърдени със Заповед № РД 09-565/16.07.2020 г. на министъра за земеделието храните и горите, както и Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони, утвърдена със Заповед №

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ" на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

РД09-222/27.02.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите и Заповед № РД-237/17.03.2020 г. на министъра на околната среда и водите.

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху водите и свързаните с тях негативни последици за околната среда и човешкото здраве.

10.2.3 Почви

- Да не се допускат течове на горива и масла от строителната и транспортна техника, използвана за осъществяване на дейностите по прилагане на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г.

Очаквани резултати: предотвратяване на почвеното замърсяване и на произтичащите от това негативни последици за околната среда

10.2.4 Ландшафт

Не са необходими допълнителни мерки.

10.2.5 Биологично разнообразие

- За всички проекти / инвестиционни предложения, свързани с физически интервенции върху околната среда, като строителство или рехабилитация на съоръжения и инфраструктура, които биха могли да засягат елементи от националната екологична мрежа, следва да се разгледат алтернативи по местоположение, като се избере най-щадящата с оглед предотвратяване / свеждане до минимум на потенциалните отрицателни въздействия.
- При доказана необходимост от осъществяване на проекти / инвестиционни предложения в защитени зони по смисъла на ЗБР, да бъде проведена процедура по оценяване степента на въздействие (оценка за съвместимост).
- Произтичащите от ИТСР проекти / инвестиционни предложения следва да се изготвят така, че да са в съответствие с режимите на защитените територии по смисъла на ЗЗТ и защитените зони по смисъла на ЗБР.
- При произтичащи от ИТСР инвестиционни намерения, свързани със строителство в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР, периодът на строителните работи да е извън чувствителните периоди на опазваните в тях животински видове (размножаване, хибернация).
- При реализация на проекти за развитие на туризма в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР да не се допуска вредно въздействие върху опазваните в тях биологични видове и екосистемите, които ги поддържат.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие и елементите от националната екологична мрежа.

10.2.6 Културно-историческо наследство

За да не се допусне увреждането на културни ценности се счита за наложително:

- Провеждане на теренни издирвания на археологически обекти (недеструктивен метод) в потенциалните площадки за изграждане на нови проекти / инвестиционни предложения.
- При регистриране на археологически обекти, предприемане на съответните действия съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство (ЗКН)
- При изграждане на нови обекти да се упражнява наблюдение от археолози по време на изкопните дейности, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

Очаквани резултати: предотвратяване на потенциалното увреждане на обекти от културно-историческото ни наследство

10.2.7 Материални активи

- Своевременна рехабилитация на елементи от пътната инфраструктура, увредени във връзка с реализацията на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г.

Очаквани резултати: възстановяване на състоянието на материални активи, засегнати от реализацията на ИТСР на ЮЗР 2021 – 2027 г

10.2.8 Население, човешко здраве

- При планиране и изпълнение на проекти / инвестиционни предложения, местоположението да е съобразено с очакваните емисии на вредности в околната среда и наличието на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти.
- В случай, че на територията на Югозападен регион се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при планирането на нови строежи, включително изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането или нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия/съоръжения, е необходимо:
    - осигуряването на безопасни разстояния на предприятието и/или съоръжението до жилищни райони, обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдих и където е възможно, големи транспортни

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ" на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.
www.eufunds.bg/bg www.bgregio.eu

пътища;

- поддържане на безопасни разстояния на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал или други подходящи мерки до райони с особена природозащитна чувствителност или интерес и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятия, когато е целесъобразно, с цел тяхното опазване;
- предприемане на допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве, околната среда и имуществото, в случай на съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък и висок рисков потенциал.

- Недопускане надвишаването на нормативните изисквания за пределно допустими норми по отношение на качеството на околната среда и човешкото здраве, вкл. и наднормено шумово замърсяване в районите на здравно-защитени обекти.

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху населението и човешкото здраве.

11. Описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау.

Нулевата опция, която се дефинира като "съществуващо състояние", представлява алтернатива в съответствие с Директива 2001/42/ЕО и е разгледана в раздел 5 от настоящия документ (Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагане на ИТСР на ЮЗР).

С цел подобряване качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка към екипа, разработващ ИТСР на ЮЗР, е разгледана възможността за предложения за нови формулировки на Стратегическите приоритети, специфичните цели и целите на ИТСР на ЮЗР. След направения анализ бе установено, че не е необходимо да се предлагат нови формулировки.

На базата на информацията, изложена в ИТСР на ЮЗР може да се дефинират следните алтернативи:

- Алтернатива 1 „Нулева алтернатива": Продължение на настоящите процеси и тенденции на развитие, без прилагане ИТСР на ЮЗР
- Алтернатива 2: Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите, предложени в ИТСР на ЮЗР

В следващата таблица е направено сравнение между Алтернатива 1 и Алтернатива 2:

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ" на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.